

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 2/2013-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. P. P., P., zastúpeného advokátom JUDr. D. T., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo V 24/2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. P. P. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. mája 2012 doručená sťažnosť JUDr. P. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo V 24/2011 (ďalej len „namietané konanie“).

Z obsahu sťažnosti, jej doplnenia, ako aj z obsahu spisu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 24/2011 ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku sp. zn. PK 2 Tš 15/2005 z 30. novembra 2006 uznaný za vinného zo spáchania trestného činu podplácania podľa § 161 ods. 1 a 3 písm. b) Trestného zákona. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd ako odvolací súd tak, že ho uznesením sp. zn. 2 Toš 2/2007 z 9. septembra 2008 zamietol. Sťažovateľ podal proti označenému uzneseniu dovolanie, ktoré najvyšší súd ako dovolací súd uznesením sp. zn. 1 Tdo Vš 1/2009 zo 17. septembra 2009 odmietol.

Následne sťažovateľ podal 7. decembra 2009 dve sťažnosti ústavnému súdu, ktorými namietal porušenie v sťažnostiach označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 2 Toš 2/2007 z 9. septembra 2008 a sp. zn. 1 Tdo Vš 1/2009 zo 17. septembra 2009. Ústavný súd obe sťažnosti sťažovateľa prijal na ďalšie konanie a v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 129/2010 o nich spoločne nálezom č. k. I. ÚS 129/2010-33 z 9. marca 2011 rozhodol tak, že vyslovil, že označenými uzneseniami najvyššieho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení so základným právom podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom oba uznesenia zrušil a vrátil ich na ďalšie konanie najvyššiemu súdu.

Spis bol po rozhodnutí ústavného súdu doručený najvyššiemu súdu 1. júna 2011 a 26. júla 2011 bol pridelený JUDr. J. S. ako predsedníčke dovolacieho senátu, ktorá si spis vzhľadom na čerpanie dovolenky fyzicky prevzala až 5. septembra 2011; vec je vedená pod sp. zn. 1 Tdo V 24/2011. Vo veci bol nariadený termín verejného zasadnutia na 28. november 2011, ktorý bol ale zrušený z dôvodu, že sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti proti štyrom sudcom dovolacieho senátu, ako aj jeho zapisovateľke. V ďalšom

období najvyšší súd rozhodoval o týchto námietkach sťažovateľa. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu o nich ešte nebolo právoplatne rozhodnuté.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„... Od rozhodnutia Ústavného súdu SR uplynula doba viac ako jeden rok.

Za celé obdobie NS SR vykonal úkon, ktorým určil na rozhodovanie vo veci senát ktorého členmi bola...

Po rozhodnutí Ústavného súdu som viackrát požiadal predsedu trestnoprávneho kolégia NS SR aby mi oznámil členov senátu, ktorí budú vec rozhodovať. Tento moje žiadosti ignoroval. Následne mi vyšetrovateľ v trestnej veci, kde podal na moju osobu podnet na trestné stíhanie JUDr. K. povedal, že v mojej pôvodnej veci je už určený predseda senátu JUDr. S. a tá mu povolila v mojej prítomnosti, aby sme nahliadli do listín, ktoré som mal do spisu podať. Na základe tejto informácie som viackrát požiadal JUDr. S., aby mi oznámila členov senátu. Táto tak ako predseda trestnoprávneho kolégia moje žiadosti ignorovala a na tieto neodpovedala. Asi 14 dní pred vytýčeným pojednávaním mi oznámila, členov senátu, pričom ma vyzvala, aby som sa k ich osobám obratom vyjadril. Ja som voči týmto osobám vzniesol námietku zaujatosti, pretože senát tak ako v minulosti bol tvorený nezákonnou formou, pričom som uviedol i skutočnosť, že touto vecou sa už zaoberal i ústavný súd. Členovia senátu zdôvodnenie rozhodnutia ústavného súdu ignorovali a rozhodli, že nie sú zaujatí. V spojení s mojím odvolaním sa proti takémuto rozhodnutiu Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 1 Tdo V 24/2011 zo dňa 10. 1. 2012 rozhodol že sudcovia JUDr. S., JUDr. F., JUDr. S., JUDr. H. sú vylúčení z rozhodovania, pretože ide o prípad ktorý predpokladá ust. § 31 ods. 3 Tr. por.

Opäť som požiadal NS o oznámenie členov senátu.

Predseda trestnoprávneho kolégia NS SR mi listom z 22. 3. 2012 oznámil, že predseda NS SR požiadal Sudcovskú radu pri najvyššom súde o zaujatie stanoviska.

Pri sledovaní programu Sudcovskej rady takáto požiadavka nebola zaradená do jej programu.“

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že predmetné trestné konanie „sa začalo vznesením obvinenia v septembri roku 2004, v roku 2006 rozhodol

prvostupňový súd. Odvolací súd rozhodol v roku 2008 (odvolací súd na rozhodnutie potreboval 2 roky). Dovolací súd od ustanovenia senátu do rozhodnutie potreboval 2 dni. Od rozhodnutia ústavného súdu prebehlo viac ako rok. Za rok NS SR vykonal také úkony že určil na rozhodnutie nezákonný senát. Tento nezákonný senát svojim rozhodnutím rozhodol, že je zákonný. Odvolací senát rozhodol, že rozhodnutie o nezaujatosti senátu je nezákonné.

Z konania je zrejmé, že odsúdený sa domáhal konania, pričom dovolací senát mohol bez akýchkoľvek prieťahov mu oznámiť zloženie senátu nie 10 dní pred pojednávaním, ale viac ako 4 mesiace predtým. Senátu v zmysle vyššie citovaného zákona o sudcoch a prísediacich muselo byť známe, že pre jeho členov nie sú splnené podmienky pre rozhodovanie vecí. V danom prípade nešlo len o názor, či má alebo nemá vzťah k odsúdenému, ale išlo o striktné ustanovenie zákona že sudca, ktorý rozhodoval v tej istej veci na úrovni nižšej, nemôže rozhodovať následne ako odvolací orgán. Napriek tomu sudcovia JUDr. S., JUDr. S., JUDr. H., JUDr. F. vyslovili, že nič im nebráni, aby rozhodovali vec. Takouto činnosťou spôsobili, že musel zasadať odvolací senát.

V neposlednom rade mám za to, že postup predsedu NS SR o zaujatie stanoviska Sudcovskou radou nie je v súlade s čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ani už citovaným Dohovorom.“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa JUDr. P. P., bytom P..., s adresou na doručovanie B..., na prerokovanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení zmien a doplnkov (Ústava SR) a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom pred NS SR sp. zn. 1 Tdo V 24/11 porušené bolo.

NS SR pod sp. zn. 1 Tdo V 24/11 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi JUDr. P. P. primerané zadostučinenie v sume 10.000.- Eur, ktoré je povinný NS SR vyplatiť do 2 mesiacov odo dňa nadobudnutia právo právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania požiadal predsedu najvyššieho súdu o vyjadrenie k sťažnosti. Z poverenia predsedu najvyššieho súdu sa k sťažnosti vyjadril predseda trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu v prípise č. KP 4/2012-51 z 3. októbra 2012, v ktorom okrem iného uviedol:

„Spis bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručený 1. júna 2011.

Predseda pôvodne vo veci konajúceho senátu JUDr. J. K. už nebol sudcom najvyššieho súdu, preto v zmysle čl. IV, bod 2 písm. a) Rozvrhu práce NS SR na rok 2011 prichádzalo do úvahy, aby predsedom senátu bol ďalší, zastupujúci predseda senátu. Predsedníčkou dovolacieho senátu tak bola určená JUDr. J. S.

Spis jej bol pridelený 26. júla 2011, avšak vzhľadom na čerpanie riadnej dovolenky v období od 1. augusta do 31. augusta 2011, spis fyzicky prevzala 5. septembra 2011.

Opatrením predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. októbra 2011, bolo rozhodnuté o zložení dovolacieho senátu:

- JUDr. J. S. - predsedníčka senátu*
- JUDr. P. S. - člen senátu*
- JUDr. Ing. A. J. - člen senátu*
- JUDr. P. F. - člen senátu*
- JUDr. D. H. - člen senátu*

Po prípravných úkonoch realizovaných 10. októbra 2011, bol určený termín verejného zasadnutia, na ktorom malo byť rozhodnuté o dovolaní obvineného na 28. novembra 2011 o 9.00 hod. Tento termín bol zrušený v dôsledku námietky zaujatosti obvineného, ktorú vzniesol proti predsedníčke senátu JUDr. J. S. a členom senátu JUDr. Ing. A. J., JUDr. P. S. a JUDr. P. F. a tiež aj proti zapisovateľke pani K. C.

O vznesenej námietke zaujatosti bolo rozhodnuté na neverejnom zasadnutí uznesením z 9. novembra 2011, sp. zn. 1 Tdo V 24/2011.

Na základe sťažnosti obvineného JUDr. P. proti tomuto uzneseniu rozhodol iný senát najvyššieho súdu uznesením z 10. januára 2011, sp. zn. 1 Tdo V 24/2011, v ktorom konštatoval, že z vykonávania úkonov v tejto trestnej veci sú vylúčení aj vyššie menovaní sudcovia dovolacieho senátu. Vec bola preto, po prerokovaní v Sudcovskej rade NS SR 2. apríla 2012, opatrením z 11. apríla 2012 zapísaná do správneho kolégia a tu bola vedená pod sp. zn. 1 Sdo 9/2012. Uvedené opatrenie bolo následne iným opatrením z 18. júla 2012

zrušené ako predčasne vydané, nakoľko vo veci bolo potrebné, aby znovu rozhodol päťčlenný dovolací senát trestnoprávneho kolégia o sťažnosti JUDr. P. P. proti uzneseniam o nevyhlúčení predsedníčky senátu, členov senátu a zapisovateľky.

Spis bol zo správneho kolégia opätovne pridelený predsedníčke senátu na rozhodnutie 24. júla 2012. Vo veci bol určený termín neverejného zasadnutia na 19. septembra 2012 (1. - 3. augusta 2012 - dovolenka predsedníčky senátu, 3. augusta - 1. septembra 2012 - práceneschopnosť predsedníčky senátu, 10. - 14. septembra 2012 - dovolenka člena senátu JUDr. P. S.), na ktorom bolo doposiaľ neprávoplatne rozhodnuté o nevyhlúčení predsedníčky senátu a členov senátu JUDr. P. S., JUDr. P. F. a JUDr. Ing. A. J.

Na základe uvedeného, sťažnosť obvineného JUDr. P. P. považujeme za nedôvodnú, vo veci sa plynulé koná, o podanom dovolaní malo byť rozhodnuté už 28. novembra 2011, no nestalo sa tak pre námietku zaujatosti vznesenú obvineným, o ktorej bolo potrebné rozhodnúť.

Z uvedených dôvodov navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky neprijal sťažnosť obvineného na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia

jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo V 24/2011.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby preukázali, že pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podali sťažnosť podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Sťažnosť podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch totiž ústavný súd považuje v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietáhov. Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1 v spojení s § 116 ods. 1 písm. b)]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej

veci boli spôsobené priet'ahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje s'ťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním s'ťažnosti zistí, že s'ťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“ (m. m. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04).

V súvislosti s uvedeným ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon s'ťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Ústavný súd už viackrát vo svojich rozhodnutiach uviedol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05, IV. ÚS 74/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať s'ťažnosť na priet'ahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona o súdech je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou. Ústavný súd preto o s'ťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), koná iba za predpokladu, ak s'ťažovateľ preukáže, že pred podaním s'ťažnosti ústavnému súdu využil svoje právo podať s'ťažnosť podľa § 62 a nasl. zákona o súdech alebo ak sa preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže s'ťažovateľ vo svojej s'ťažnosti nepreukázal, že podal s'ťažnosť podľa § 62 a nasl. zákona o ústavnom súde, ústavný súd ho na túto skutočnosť upozornil a v prípise z 23. júla 2012 ho vyzval na doplnenie s'ťažnosti. S'ťažovateľ v reakcii na výzvu ústavného súdu v podaní doručenom mu 13. augusta 2012 okrem iného uviedol, že sa prostredníctvom

podaní z 27. októbra 2011 a 21. februára 2012 adresovaných predsedovi najvyššieho súdu „domáhal nápravy konať bez zbytočných prietahov...

Po podaní z 21. 2. 2012... mi bola doručená odpoveď z 22. 3. 2012 kde mi bolo oznámené, že na NS nie je možné zostaviť päťčlenný senát v zmysle kritérií uvedených v Rozvrhu práce z dôvodu vylúčenia sudcov trestnoprávneho kolégia.

Od predsedu NS SR som nedostal žiadnu odpoveď. Je preto zrejmé, že moje podania na zabezpečenie konania bez prietahov dal vybaviť predsedovi trestnoprávneho kolégia a ten dal vybaviť uvedené svojej asistentke. Podľa uvedenej odpovede mal predseda NS SR vybaviť moje podanie o konanie bez prietahov formou predloženia žiadosti Sudcovskej rade pri NS SR o zaujatie stanoviska. Vzhľadom na špecifickosť veci – konanie predsedu NS SR o predložení požiadavky na Sudcovskú radu a nevytvorenie senátu na rozhodovanie vo veci samej mi neprináležalo predkladať sťažnosť predsedovi NS SR...“.

Ústavný súd po preskúmaní spisovej dokumentácie zistil, že v podaniach z 27. októbra 2011 a 21. februára 2012 adresovaných predsedovi najvyššieho súdu sa sťažovateľ domáhal oznámenia zloženia dovolacieho senátu, ktorý má rozhodovať o jeho odvolaní, t. j. nemožno ich považovať za sťažnosť podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch. Naopak, z obsahu spisu vyplýva, že sťažovateľ bez relevantného dôvodu takúto sťažnosť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nepodal, a teda nevyčerpal účinný prostriedok ochrany svojich práv, ktorých porušenie namieta v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovi nič nebránilo a nebráni v tom, aby v namietanom konaní podal sťažnosť podľa § 62 zákona o súdoch, pričom až po jej podaní sa v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu bude môcť účinne uchádzať o ochranu svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru prostredníctvom sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k názoru, že nie sú splnené podmienky na jej prijatie na ďalšie konanie, a preto sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. januára 2013